

KVINNORS BRISTANDE möjligheter att nå toppen inom näringslivet är ett hett diskussionsämne. Det enda mått som hittills varit tillgängligt för att spegla maktförhållandena mellan kvinnor och män är andelen kvinnor i de börsnoterade företagens styrelser. Hur förhållandena ser ut i alla företag, på olika chefnivåer inne i företagen, i företagsledningarna och i olika branscher har varit okänt. Likaså huruvida förhållandena har förändrats under de senaste tio åren.

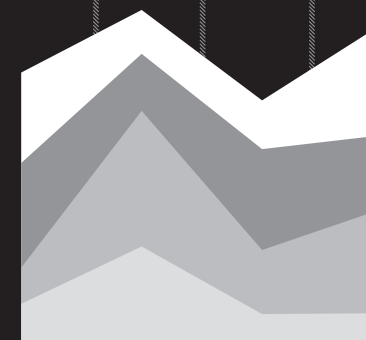
I Kvinnliga chefer i näringslivet – så här ser det ut! kartläggs den stora förändring som ägt rum under det senaste decenniet. Är rekryteringsbasen för topposterna tillräckligt stor för att vi ska kunna se en ökad andel kvinniga toppchefer inom en snar framtid? Siffrorna pekar på en mycket spännande positiv utveckling.

MONICA RENSTIG är civilekonom, journalist och grundare av Women's Business School och Women's Business Research Institute.

ISBN 91-7150-906-2

SNS
FÖRLAG

Denna bok ingår i en serie som är ett resultat av SNS projekt för fler kvinnor på ledande poster i näringslivet.

MONICA RENSTIG

Kvinnliga chefer i näringslivet

– så här ser det ut!

SNS FÖRLAG

KVINNLIGA CHEFER
I NÄRINGSLIVET
– SÅ HÄR SER DET UT!

MONICA RENSTIG

•

**KVINNLIGA CHEFER
I NÄRINGSLIVET**

– så här ser det ut!

SNS FÖRLAG

SNS Förlag
Box 5629
114 86 Stockholm
Telefon: 08-507 025 00
Telefax: 08-507 025 25
E-post: order@sns.se
Hemsida: www.sns.se

SNS – Studieförbundet Näringsliv och Samhälle – är ett fristående nätverk av ledande beslutsfattare i privat och offentlig sektor med engagemang i svensk samhällsutveckling. Syftet är att skapa underlag för rationella beslut i viktiga samhällsfrågor genom forskning och debatt.

SNS bedriver samhällsforskning med forskare från universitet och högskolor i Sverige och utlandet, ger ut böcker på eget förlag samt arrangerar konferenser, kurser och lokala medlemsmöten. SNS är en allmännyttig ideell förening som finansieras genom medlemsavgifter, forskningsanslag, bokförsäljning och konferensavgifter samt genom årsavgifter från företag, myndigheter och organisationer.

Kopieringsförbud

Detta verk är skyddat av upphovsrättslagen! Kopiering, utöver lärares rätt att kopiera för undervisningsbruk enligt Bonusavtal, är förbjuden.

Kvinnliga chefer i näringslivet
– så här ser det ut!
Monica Renstig
Första upplagan
Första tryckningen

© 2003 Författaren och SNS Förlag
Grafisk form och sättning: Patrik Sundström
Tryck: Blomberg & Janson Offsettryck, Stockholm 2003

ISBN 91-7150-906-2

INNEHÅLL

<i>Förord</i>	7
Inledning	9
Resultaten	10
Förändringen av andelen kvinnliga chefer	13
Metod för insamling av statistik – felkällor	15
Vilka företag ingår?	17
Vilka chefer ingår?	17
Redovisning	19
1. Förändringen av andelen kvinnliga chefer sedan år 1990, totalt och för olika branscher ..	19
2. Kvinnliga chefers befattningar idag	25
3. Förändringen av andelen kvinnor som ingår i börsföretagens ledningar år 1990 och år 2001 samt vilka positioner de innehar	28
4. Andelen kvinnliga chefer idag i olika stora företag, på olika chefsnivåer och separat för konsultbranschen	34
Avslutande kommentar	36
Appendix	37
Börsnoterade företag som ingår i studien	39
Antal kvinnor i de börsnoterade företagens ledningar år 2001, fördelat på branscher och i genomsnitt	44
Befattningar	56
Bilaga: SNS projekt för fler kvinnor på ledande poster i näringslivet	58
Register	59
Tabellregister	64

FÖRORD

SNS PROJEKT för fler kvinnor på ledande poster i näringslivet startades för två år sedan som en reaktion på den anmärkningsvärt långsamma utvecklingen mot en större andel kvinnor i ledande positioner.

Åtskilliga företagsledare säger sig vilja se fler kvinnor i näringslivets topp. Att det ändå är så få kvinnor som nått dit beror bland annat på konventionellt tänkande, missuppfattningar eller okunskap hos personer i chefspositioner. En vanlig »ursäkt« är att det saknas kompetenta kvinnor. Föreliggande studie visar att detta argument inte håller längre. Tvärtom kan man ur rapporten utläsa en tydlig positiv trend i antalet kvinnliga chefer under vd-nivå. Dessa chefer utgör en växande rekryteringsbas för de högsta posterna.

Syftet med undersökningen var att kartlägga förändringar över tid vad gäller antalet och andelen kvinnor i olika slag av chefspositioner och i olika branscher. Trenden är tydlig: kvinnor återfinns på allt fler chefsposter. Man kan tvista om huruvida takten är tillräckligt hög och om vad som bör göras för att öka den. Rapporten slår hur som helst hål på den gamla föreställningen att det »inte finns några kvinnor«. De finns och de blir allt fler. Förutsättningen finns för en utveckling mot mer mångfacetterade och mer kompetenta företagsledningar.

Kvinnliga chefer i näringslivet – så här ser det ut! har skrivits av Monica Renstig, journalist, författare och grundare av Women's Business School och Women's Business Research Institute. SNS arbetsgrupp för fler kvinnor på ledande poster i näringslivet har, under ledning av direktör Lars H. Thunell, vd och koncernchef på SEB, aktivt följt arbetet. Preliminära resultat har även presenterats för och diskuterats med SNS-projektets yngre referensgrupp bestående av yngre representanter för Volvo, Telia, SEB, OM, Investor och Electrolux.

Projektet finansieras av arbetsgruppens företag, cirka trettiofem andra företag och institutioner med engagemang i frågan,

samt av ESF-rådet i Stockholms län. (Se vidare en sammanställning i slutet av rapporten.) Som alltid i SNS-studier svarar författaren ensam för rapportens innehåll.

Stockholm i maj 2003

JOHANNA LAURIN
Projektledare SNS

Inledning

Fyra olika studier redovisas i denna rapport.

1. En studie av förändringen av andelen kvinnliga chefer sedan 1990, totalt och för olika branscher.
2. En studie av kvinnliga chefers befattningar idag. Räknat i december 2002 och på företag av olika storlek.
3. En studie av andelen kvinnor som ingick i börsbolagens företagsledningar 1990 och andelen kvinnor som ingår i dessa idag. Även en granskning av deras positioner. (Bygger på årsredovisningar från år 1990 respektive år 2001.)
4. En studie av andelen kvinnliga topp- och mellanchefer i företag i olika storleksklasser, på olika chefsnivåer och separat för konsultbranschen.

Resultaten

ANDELEN KVINNLIGA chefer har förändrats radikalt under det senaste decenniet. Statistiska Centralbyrån, SCB, presenterade 1992 rapporten »Man är Chef«. Denna kartläggning visade att andelen kvinnliga chefer i det privata näringslivet var 9 *procent*. SCB räknade då på alla företag, oavsett storlek, undantaget egna företagare och verkställande direktörer (vd:ar).

Nu visar min granskning – där jag i görligaste mån försökt skapa likhet med SCB:s granskning från 1992 – att andelen kvinnliga chefer i privata näringslivet stigit till 26 *procent*. *I börsbolagen, som SCB inte mätte explicit, är andelen uppe i närmare 31 procent*. Dessa tal gäller för december 2002.

Det är svårt att mäta andelen chefer eftersom det inte finns någon enhetlig nomenklatur som klart skiljer ut en chef från en som inte är chef. Likaså är det svårt att avgöra på vilken nivå och hur stort inflytande en chef har. Begreppet chef är flytande. Det konstaterade SCB då – och så även jag idag.

Den studie SCB gjorde använde sig av löne- och sysselsättningsstatistik från 1990. Definitionen av chef hämtades från Befattningsnomenklatur för Tjänstemän, BNT, som delade in yrken i fyra svårighetsgrader, där nivå 1 var »Personal på ledande ställning«. Det gick inte att utläsa exakt vilken sorts befattning kvinnorna hade, enbart att de var högre chefer. SCB exemplifierade själva i sin rapport att detta i praktiken innebar befattningar som informationschef, ekonomichef, marknadschef etc.

Den här studien bygger istället på uppgifter från direktreklamadressregistret från Micromediabanken hos företaget Schlumberger Sema Infodata. I denna databas går det att få fram befattningshavare med olika titlar i olika branscher och efter kön.

Micromediabankens register är givetvis inte heltäckande, det finns en del felkällor. Till exempel är rapporteringen frivillig. Jag redogör för dessa längre fram i rapporten. Micromediabanken har dock stora fördelar i att den uppdateras med postala enkäter

och kompletterande telefonintervjuer flera gånger per år och att andelen företag som faktiskt svarar ligger uppåt 80 procent, enligt Micromedias egna uppgifter.

Trots frivilligheten i rapporteringen har Micromediabanken sannolikt hög tillförlitlighet när det gäller förhållandet mellan kvinnliga och manliga chefer. Kvinnliga befattningshavare felrapporteras sannolikt inte i högre utsträckning än manliga. Företaget samlar ju in alla befattningshavare med personnamn – och med en särskild »ruta« för kön. Däremot måste stor försiktighet iaktas när det gäller uppgifter om det totala antalet chefer, där låga siffror indikerar anledning till än större försiktighet.

En kvalitetskontroll gentemot SCB:s egna register visar också en nästan exakt överensstämmelse. Jag har gjort en körning av andelen kvinnliga chefer som kodas 123 enligt den numera använda standarden SSYK (Yrkesnomenklaturen) i SCB:s löne- och sysselsättningsstatistik. Koden 123 betyder »chefer för särskilda funktioner i företag med fler än 10 anställda«.

I körningen hos SCB av företag med fler än 500 anställda uppges andelen kvinnliga chefer vara 25,2 procent, vilket stämmer väl med Micromedias 26 procent för *alla* företag. I företag med fler än 1 000 anställda – där många börsföretag troligen ingår – är andelen 27,1 procent. Dessa tal stämmer ganska väl med Micromedias uppgift om 30,7 procent kvinnliga chefer i börsföretagen – som ju oftast har ännu fler anställda.

I SCB:s studie från 1992 undersöktes inte riktigt alla branscher, dock alla stora. Jag har tagit fram statistik från Micromediabanken fördelat på samma branscher nu som då. Jag kan då konstatera att utvecklingen är densamma i alla branscher: I alla näringslivets sektorer har andelen kvinnliga chefer stigit kraftigt jämfört med SCB:s studie från 1992.

- I tillverkningsindustrin från 7 procent till 20 procent,
- i byggindustrin från 3 procent till 20 procent,
- inom partihandeln från 11 procent till 23 procent,
- inom detaljhandeln från 16 procent till 37 procent,
- inom bank & finans från 8 procent till 33 procent,
- i försäkringsbolagen från 12 procent till 33 procent,

- inom uppdrags- och fastighetsverksamhet från 11 procent till 29 procent.

Jag har emellertid även studerat andelen kvinnliga chefer med verklig makt 1990 jämfört med 2001 genom att undersöka andelen kvinnor som finns i de börsnoterade företagens ledningsgrupper. Här har jag fått fram det verkliga antalet genom att rent manuellt studera de börsnoterade företagens årsredovisningar 1990 respektive för år 2001.

Även här har det skett stora förändringar i positiv riktning – dock måste resultatet fortfarande betraktas som tämligen klint. *År 1990 fanns det bara 2,7 procent kvinnor i de börsnoterade företagens företagsledning, eller 20 kvinnor. Nu är andelen kvinnor 10,6 procent, eller 178 stycken.* Kvinnors andel på styrelsenivåerna är 6 procent, således en lägre andel.¹ Det skiljer sig dock ganska mycket mellan olika branscher. Inom råvarubranscherna är kvinnornas andel i företagsledningarna bara 4,4 procent, inom finansiell förvaltning 20,6 procent.

Värt att notera är också att det 1990 bara fanns 17 företag, av 168 undersökta, med minst en kvinna i företagsledningen, alltså cirka 10 procent. År 2001 fanns det 108 stycken, av 256 undersökta, alltså 42 procent.

Andelen kvinnor på »verkliga maktpositioner« i företagsledningen har också ökat väsentligt under perioden. År 1990 förekom det att sekreterare och vd-assistenter satt i de börsnoterade företagens ledningsgrupper. Närmare 70 procent av kvinnorna i ledningsgrupperna innehade då *icke* operativa befattningar. Den andelen har minskat rejält, till 37 procent, under de senaste tio åren.

Omvänt betyder detta att när kvinnliga chefer idag ingår i börsföretagens ledning så sitter de också på mer utpräglade maktpositioner, som exempelvis vice vd, divisionschef eller affärsområdeschef. Hela 63 procent av kvinnorna innehar sådana befattningar. Till maktpositionerna har vi också räknat ekonomicheferna, eftersom den befattningen i ett börsbolags ledning sannolikt också innebär reell makt att påverka företaget operativa utveckling.

1. Avser bokslutsåret 2001.

Förändringen av andelen kvinnliga chefer

SOM TIDIGARE nämnts utkom SCB:s »Man är Chef« år 1992. Det är en studie av kvinnor och män i privat och offentlig sektor. Bakgrunden var ett regeringsinitiativ, uttryckt i en proposition 1991 där det sades att det var »mycket angeläget att ge de kvinnor som vill ta ökat ansvar i arbetet möjligheter att göra detta«. »Andelen kvinnliga chefer i arbetslivet, inte minst inom den privata sektorn, är alldeles för låg«, konstaterade man och fortsatte: »Statistiken på detta område behöver dock utvecklas. SCB kommer därför att beviljas medel för en kartläggning av andelen kvinnor på chefsnivå.«

Denna rapport var, troligen, den enda som gjordes vid denna tid. SCB konstaterade då, liksom jag gör nu, att det är svårt att entydigt beskriva chefsrollen. »Innebörden av ordet chef är oklar«, konstateras det i SCB:s rapport. »Det saknas en nomenklatur enhetlig för hela arbetsmarknaden som möjliggör en indelning av anställda efter chefer på olika nivåer och icke-chefer.«

Den studie SCB då gjorde byggde därför på officiell löne- och sysselsättningsstatistik från privat och offentlig sektor från 1990. Definitionen av chef hämtades från privat sektor och utgick från BNT, Befattningsnomenklatur Tjänstemän, som tillämpades av företag som var anslutna till en arbetsgivarorganisation. I SCB:s lönestatistik redovisades tjänstemännen på fyra yrkesnivåer som angav arbetets svårighetsgrad, självständighet i arbetet och ansvar. På nivå 1 fanns »Personal i ledande ställning, det vill säga chefer och ledare som har ett administrativt ansvar för större enheter och leder arbetet med hjälp av underställd personal«.

Det finns uppenbara felkällor i SCB:s räkning från 1990. Det svåraste för SCB har varit att kategorisera vad som egentligen är »en riktig chef«. Antalet chefer förefaller räknat på det sätt SCB

då gjorde vara anmärkningsvärt lågt: bara totalt 34 780 chefer. Det kan jämföras med de drygt 120 000 som nu tycks finnas i de aktuella branscherna. Det är möjligt att andelen kvinnliga chefer då var högre än de 9 procent SCB kom fram till. Å andra sidan kan man anta att kvinnliga chefer var felrapporterade i lika stor utsträckning som manliga chefer.

Granskningen 1992 omfattade inte alla branscher. Troligen fann man vissa av dem för små eller obetydliga för att utgöra en karriärplattform för kvinnliga chefer. De branscher som *inte* ingick då, och därför inte heller gör det nu, eftersom jag ville skapa jämförbarhet, var:

- hotell- och restaurangföretag,
- serviceföretag (som exempelvis frisörer)
- utbildningsföretag,
- film- och videoföretag,
- företag inom handel och service med bilar och bensin,
- företag inom transporter och kommunikationer, (bland annat telekom).

Dessa undantag innebär att företag som Telia inte ingick – och inte heller ingår nu. Å andra sidan skulle Telia ändå inte ha räknats in, eftersom det 1990 inte räknades som privat företag, utan var det statliga Televerket. Dagens telekomindustri, med bland annat teleoperatörerna, ingår därmed inte heller i de siffror vi presenterar. Ericsson räknas däremot som verkstadsföretag. År 1990 fanns få privata företag inom utbildning och film och video. Idag sysselsätter dessa branscher flera tusen – men ingår således inte i denna jämförelse.

I den här studien jämför vi andelen kvinnliga chefer 1990 enligt SCB:s statistik med år 2002. För år 2002 har jag valt att ta fram andelarna kvinnor genom att hämta statistik från direktreklamföretaget Schlumberger Sema InfoData, som har en stor databas med adressuppgifter till olika befattningshavare som kallas Micromediabanken. Databanken har byggts upp sedan 1979 och det går där att selektera befattningshavare med olika titlar i olika branscher och efter kön.

Micromediabankens register är givetvis varken heltäckande eller utan fel, men å andra sidan är alla register behäftade med fel. Enda alternativ till denna metod, förutom att göra en egen totalundersökning, är att ta fram statistik via SCB:s löne- och sysselsättningsstatistik – där det dock inte går att få fram vilka befattningar kvinnorna har.

Nedan redogörs för argumenten för att välja Micromediabanken, dess eventuella felkällor och osäkerhetsfaktorer.

Metod för insamling av statistik – felkällor

Micromediabanken är uppbyggd av adresser till företag och arbetsställen och hålls ständigt aktuell genom att företag och arbetsställen och uppgifter om vd och ägare köps av PRV respektive SCB:s Basun-register var fjortonde dag. Via uppdateringar av sin adressdatabas täcker man in nya företag, fusioner, konkurser och företag som bytt adress. Namnen på vilka som innehar vilken befattning får man via postala enkäter flera gånger varje år. Vissa företag, främst de större, följs dessutom upp med kompletterande telefonintervjuer.

- En källa till osäkerhet ligger i att vissa företag och vissa branscher bearbetas mer ordentligt än andra – Micromedias register är inte uppbyggt för att vara ett statistikregister, utan är ett kommersiellt sådant. Kundernas efterfrågan på befattningsinnehavare i vissa branscher och viss storlek på företag gör att tillförlitligheten i uppgifterna kan variera från företag till företag och från bransch till bransch. Micromedia själva uppger dock att de troligen har ganska bra täckning på befattningshavare bland medelstora och stora företag.
- En annan felkälla ligger i att rapporteringen av befattningar är frivillig. Andelen företag som faktiskt svarar ligger dock uppåt 80 procent, enligt Micromedias egna uppgifter. Ofta är företagen själva angelägna att svara på enkäten, menar Micromedia – många av dem är ju själva köpare av adresser för direktreklam och därför intresserade av att uppgifterna blir riktiga.

- Risken för dubletter utgör en tredje felkälla. Särskilt i mindre företag är det vanligt att en person sitter på mer än en post samtidigt. Men även i medelstora företag är det vanligt att samma person är exempelvis både personal- och ekonomichef. Ju större företag, desto tillförlitligare uppgifter således.
- En källa till misstolkning kan ligga i antalet rapporterade befattningar, där det kan vara lätt att dra förhastade slutsatser. Det är inte säkert att de rapporterade försäljningscheferna eller ekonomicheferna har särskilt stort inflytande i företagen. En del av dem som räknas som försäljningschefer är i själva verket »bara« försäljningsansvariga för ett visst sortiment. Vi vet heller ingenting om vem som är »försäljningsdirektör« – en titel som ju är vanlig för den högst positionerade försäljningschefen. Ju större företag, desto vanligare är det också med flera försäljningschefer, ekonomichefer, personalchefer och så vidare. Det är därmed svårt att skilja ut vilken försäljningschef, vilken ekonomichef eller vilken personalchef som är högst uppsatt. I vissa branscher, som i detaljhandelsbranschen, och i vissa yrken, som inom försäljning, tycks det dessutom råda »inflation« i titlar.

Trots detta resonemang kan man på goda grunder anta att andelen kvinnliga chefer inte felrapporteras i större utsträckning än manliga chefer. Det finns således goda skäl att sätta hög tilltro till de siffror som gäller andelen kvinnliga chefer. När det gäller det totala antalet chefer är osäkerheten större.

Andra fördelar med Micromediabanken jämfört med SCB är att redovisningen till SCB av löne- och sysselsättningsstatistik tillsammans med chefskodade tjänstemän i regel släpar efter ett par år. Adresser är färskvara, varje dag byter 400 företag adress och varje dag får 500 personer i Sverige ny befattning. SCB:s siffror är således ganska inaktuella.

SCB:s redovisning är dessutom *inte* mer tillförlitlig än Micromedias. SCB:s redovisning bygger på att företagen inrapporterar kodade tjänstemän. Långt ifrån alla företag skickar in korrekta uppgifter, där chefer ges SSYK (officiell yrkeskodsbenämning) siffran 123, som betyder »chefer i större företag för särskilda

funktioner« Driftschefer eller arbetsledare ingår inte, utan de befattningar som avses är personalchefer, informationschefer, ekonomichefer, försäljningschefer etc.

SCB mäter bara befattningar på 123-nivå och anger således inte vilken sorts chef det är. Av Micromedia kan man få reda på hur många som är personalchefer eller marknadschefer och så vidare. Det går dessutom att selektera på olika stora företag och specifikt på börsbolagen.

Vilka företag ingår?

SCB:s redovisning från 1992 var gjord på alla privata företag, det vill säga ingen hänsyn togs till antalet anställda eller till omsättning. Däremot gjordes även då ett urval av företag, något som jag också försökt göra på samma sätt nu. Listan nedan visar vilka branscher som ingick då och vilka branscher de motsvarar nu.

<i>Då</i>	<i>Motsvarar nu</i>
Tillverkningsindustri	SNI 10–41
Byggindustri	SNI 45
Partihandel	SNI 51
Detaljhandel	SNI 52
Banker, finansinstitut	SNI 65, 67, Bank, kredit, finansföretag
Försäkringsinstitut och agenturer	SNI 66, Försäkringsbolag
Fastighetsförvaltning och uppdragsverksamhet	SNI 70–74, Fastigheter, uthyrning av maskiner, uppdragsverksamhet

Vilka chefer ingår?

För att söka nå jämförbarhet med SCB:s studie från 1992 har jag selekterat ut de sorters chefer som då föreföll att ingå. Då ingick inte vd:ar och de ingår inte heller nu, eftersom SCB resonerade som så att endast tjänstemän med marknadsmässig lönesättning borde ingå. Inte heller ingick ägare/delägare i företagsledande ställning. Jag har löst jämförelseproblematiken »då« och »nu« genom att enbart ta med företagsformen aktiebolag och inte ta

med vd. Därigenom utesluts egna företagare, oavsett om de driver aktiebolag eller annat bolag eller firma.

De befattningar som jag har tagit med nu anges nedan. Dessa befattningar kallas toppchefer:

- vice vd
- divisionschef
- regionchef
- affärsområdeschef
- marknadschef
- försäljningschef
- finanschef
- ekonomichef
- forskningschef
- konstruktionschef
- teknisk chef
- produktionschef
- platschef
- datachef
- IT-chef
- personalchef
- informationschef
- driftschef
- reklambyråchef
- hotellchef

Redovisning

1. Förändringen av andelen kvinnliga chefer sedan år 1990, totalt och för olika branscher

Andel kvinnliga toppchefer 1990 och 2002²

	Alla företag > 1 anställd 1990	Alla företag > 1 anställd 2002, dec	Företag > 50 anställda 2002, dec	Börsbolag 2002, dec
Antal kvinnliga chefer	3 020	31 785	5 273	640
Antal manliga chefer	34 780	90 646	19 775	1 444
Andel kvinnliga chefer	9 %	26 %	21 %	30,7 %
Andel anställda kvinnor	35 %	49 %		

Andelen kvinnliga chefer har ökat från 9 till 26 procent under nittioalet. I börsbolagen utgör andelen kvinnliga chefer 31 procent. Det verkar vara lättare för kvinnorna att nå toppbefattningarna i större företag. I företag med fler än 50 anställda är andelen kvinnliga chefer 21 procent.

Den positiva utvecklingen har skett parallellt med att andelen kvinnor bland de anställda i privata företag har ökat. År 1990 utgjorde kvinnorna bara 35 procent av samtliga sysselsatta i alla privata aktieföretag i de dominerande branscher som är föremål för denna studie. Nu står de för närmare hälften av de anställda. Detta förhållande stämmer väl överens med arbetskraftsstatistik från SCB (AKU, Arbetskraftsundersökningar) i stort, där alla branscher ingår. År 1990 arbetade 60 procent av alla anställda kvinnor inom offentlig sektor, år 2002 hade andelen sjunkit till 50 procent.

² Källor: SCB:s »Man är chef« 1992 respektive Micromediabanken från december 2002. Jämförelsen gäller enbart aktieföretag verksamma inom de branscher som jag angett tidigare under rubriken »Vilka företag ingår«. Offentligt ägda aktieföretag kan därmed ingå, förutsatt att de är verksamma inom dessa branscher. Egna företagare och vd:ar ingår inte.

KVALITETSKONTROLL MOT SCB

SCB:s statistik över andelen kvinnliga chefer idag visar förvånansvärt god överensstämmelse med Micromediabankens siffror. Jag har gjort en specialkörning på SCB:s löne- och sysselsättningsstatistik tillsammans med den tidigare nämnda SSYK-klassificeringen av chefer, det vill säga av kod 123.

Chef	Företag >500 anställda	Företag > 1 000 anställda
Kvinnor	3 976	3 202
Män	11 827	8 592
Totalt	15 803	11 794
Andel kvinnor	25,2 %	27,1 %

Andelen kvinnliga chefer är drygt 25 procent i företag med fler än 500 anställda, enligt SCB. I ännu större företag är andelen högre, drygt 27 procent. Dessa siffror korresponderar väl med Micromedias.

I företag med fler än 500 anställda är andelen kvinnliga chefer för särskilda funktioner 25, 2 procent enligt SCB, vilket stämmer ganska väl med våra uppgifter på 26 procent för alla företag. SCB:s siffror förstärker också intrycket från Micromedia att andelen kvinnliga chefer är högre ju större företaget är. I företag med fler än 1 000 anställda är andelen kvinnliga chefer 27,1 procent enligt SCB. De flesta börsbolag har avsevärt fler än 1 000 anställda – vilket ytterligare stärker uppgiften att 30,7 procent kvinnliga chefer i börsbolagen, enligt Micromedia, är en trolig siffra.

Tillverkningsindustri – andel kvinnliga toppchefer

	Alla företag > 1 anställd 1990	Alla företag > 1 anställd 2002, dec	Företag > 50 anställda 2002, dec	Börsbolag 2002, dec
Antal kvinnliga chefer	1 100	6 987	1 731	50
Antal manliga chefer	16 910	27 905	9 860	291
Andel kvinnliga chefer	7 %	20 %	15 %	15 %
Andel anställda kvinnor	29 %	25 %		

Andelen kvinnliga chefer har sedan 1990 ökat i alla branscher. Inom tillverkningsindustrin är ökningen 200 procent. Detta har skett trots att kvinnorna samtidigt har minskat sin andel av den totala arbetskraften i tillverkningsindustrin. I de börsnoterade tillverkningsföretagen utgör de kvinnliga cheferna 15 procent.

Byggindustri – andel kvinnliga toppchefer

	Alla företag > 1 anställd 1990	Alla företag > 1 anställd 2002, dec	Företag > 50 anställda 2002, dec	Börsbolag 2002, dec
Antal kvinnliga chefer	50	2 444	212	12
Antal manliga chefer	1 460	9 571	1 215	152
Andel kvinnliga chefer	3 %	20 %	18 %	7 %
Andel anställda kvinnor	9 %	8 %		

Inom byggindustrin är de kvinnliga cheferna år 2002 överrepresenterade i förhållande till sin andel av de anställda. De kvinnliga cheferna står nu för 20 procent. I de börsnoterade byggföretagen är utvecklingen sämre för de kvinnliga cheferna. Där innehar de bara 7 procent av chefsbefattningarna.

Partihandel – andel kvinnliga toppchefer

	Alla företag > 1 anställd 1990	Alla företag > 1 anställd 2002, dec	Företag > 50 anställda 2002, dec	Börsbolag 2002, dec
Antal kvinnliga chefer	640	5 229	867	36
Antal manliga chefer	4 980	17 905	4 207	134
Andel kvinnliga chefer	11 %	23 %	17 %	21 %
Andel anställda kvinnor	31 %	28 %		

Andelen kvinnliga chefer inom partihandel har ökat från 11 till 23 procent under nitio-talet. Utvecklingen är stark även bland börsbolagen inom branschen, där kvinnliga chefer nu står för 21 procent.

Detaljhandel – andel kvinnliga toppchefer

	Alla företag > 1 anställd 1990	Alla företag > 1 anställd 2002, dec	Företag > 50 anställda 2002, dec	Börsbolag 2002, dec
Antal kvinnliga chefer	210	5 116	310	255
Antal manliga chefer	1 110	8 656	655	43
Andel kvinnliga chefer	16 %	37 %	32 %	85 %
Andel anställda kvinnor	64 %	65 %		

Inom detaljhandeln är utvecklingen av andelen kvinnliga chefer särskilt glädjande. Här tycks kvinnorna ha gjort en starkare framryckning oavsett storlek på företagen. Den höga siffran för chefer inom börsbolagen beror på att det finns väldigt många kvinnliga platschefer, eller butikshefer, främst inom börsnoterade H&M och Lindex.

Bank och finans – andel kvinnliga toppchefer

	Alla företag > 1 anställd 1990	Alla företag > 1 anställd 2002, dec	Företag > 50 anställda 2002, dec	Börsbolag 2002, dec
Antal kvinnliga chefer	100	422	88	11
Antal manliga chefer	1 100	863	192	44
Andel kvinnliga chefer	8 %	33 %	31 %	20 %
Andel anställda kvinnor	61 %	56 %		

Starkast framryckning har de kvinnliga cheferna gjort inom bank- och finanssektorn där andelen kvinnliga chefer ökat mest av alla branscher, drygt 300 procent. Branschen har länge varit kvinnodominerad, utan att de kvinnliga cheferna blivit fler. Samtidigt som andelen anställda kvinnor minskat har dock kvinnorna lyckats flytta fram sina positioner.

Försäkringsbolag – andel kvinnliga toppchefer³

	Alla företag > 1 anställd 1990	Alla företag > 1 anställd 2002, dec	Företag > 50 anställda 2002, dec	Börsbolag 2002, dec
Antal kvinnliga chefer	140	5	4	2
Antal manliga chefer	950	10	8	6
Andel kvinnliga chefer	12 %	33 %	33 %	25 %
Andel anställda kvinnor	54 %	56 %		

Det finns ett fåtal försäkringsbolag kvar sedan bank- och försäkringsbranscherna gled samman till en bransch. De få som finns visar också de en kraftig ökning för andelen kvinnliga chefer.

3. I mitten av 1990-talet gled bank- och försäkringsbranscherna samman och båda verksamheterna återfinns numera i samma företag. Endast ett fåtal helt renodlade försäkringsbolag återstår. För jämförbarhetens skull med 1990 har jag ändå valt att särredovisa denna numera minimala bransch.

Fastighets- och uppdragsverksamhet – andel kvinnliga toppchefer

	Alla företag > 1 anställd 1990	Alla företag > 1 anställd 2002, dec	Företag > 50 anställda 2002, dec	Börsbolag 2002, dec
Antal kvinnliga chefer	790	6 712	1 302	120
Antal manliga chefer	6 350	16 180	3 181	567
Andel kvinnliga chefer	11 %	29 %	29 %	17 %
Andel anställda kvinnor	39 %	39 %		

Denna bransch, fastighets- och uppdragsverksamhet, är tillsammans med tillverkningsindustrin den största branschen för kvinnliga chefer. Branschen rymmer konsultföretag, reklambyråer, bokföringsbyråer, IT-företag och alla de andra företagen som säljer tjänster inom business-to-business. Branschen rymmer även fastighetsmäklare och fastighetsbolag. Andelen kvinnliga chefer har ökat från 11 till 29 procent under nittioalet och antalet är närmare 7 000. Andelen är även hög i företag med fler än 50 anställda.

KVINNLIGT BRANSCHCHEFSINDEX

Andelen kvinnliga chefer i förhållande till andelen sysselsatta kvinnor

	Andel sysselsatta kvinnor i branschen, procent	Andel kvinnliga chefer, procent	Bransch-chefsindex för kvinnor
Byggindustri	7,7	20,0	2,59
Tillverkningsindustri	24,6	20,0	0,81
Partihandel	27,9	22,6	0,81
Uppdragsverksamhet	39,0	29,3	0,75
Försäkringsbolag	56,0	33,0	0,59
Bank och finans	56,2	32,8	0,58
Detaljhandel	65,0	37,0	0,57

Branschchefsindexet visar förhållandet mellan andelen kvinnliga chefer och den totala andelen anställda kvinnor i en viss bransch. Som vi kan se är andelen kvinnliga chefer överrepresenterade inom byggindustrin. Trots att andelen kvinnor bara utgör närmare 8 procent av de anställda innehar de 20 procent av chefsposterna. Förhållandet uttrycks i med indextalet 2,59.

Det tycks råda ett »omvänt« förhållande till hur stor andelen kvinnliga chefer faktiskt är i en bransch: Ju högre total andel

kvinnliga chefer, desto lägre tal på branschchefsindexet. Detaljhandeln har högst andel kvinnliga chefer, 37 procent, men svarar samtidigt för 65 procent av de anställda, vilket ger ett index på 0,57. Totalt sett är ändå »detaljhandeln« bäst på kvinnliga chefer. Notera att branschchefsindexet bygger på andel kvinnor bland alla storlekar på företag. Som vi tidigare noterat är de kvinnliga cheferna inom börsbolagen fortfarande »bara« 7 procent i byggindustrin. Vi kan inte riktigt bedöma *hur* mycket makt de 20 procent kvinnliga cheferna har då vi studerar *alla* storlekar på företag. Det är mycket möjligt att många av dem sitter på befattningar som »ekonomiansvariga«. Å andra sidan är kvinnornas chefsandel även uppe på 18 procent i de medelstora företagen. (Se tabell s. 21.) Med större företag följer givetvis också automatiskt större ansvar, mera makt och inflytande och ökade interna karriärmöjligheter. I studie tre, som redovisas härefter, kan man mer detaljerat studera vilka befattningar de kvinnliga cheferna innehar, även om dessa inte särredovisas för byggindustrin.

Valet av bransch att arbeta i tycks fortfarande vara starkt kopplat till kön, där detaljhandeln och byggindustrin är varandras motpoler: Kvinnorna är starkt överrepresenterade bland de anställda inom detaljhandeln, männen inom byggindustrin. Det glädjande är att de kvinnliga cheferna tycks vara mer benägna att gå över branschernas könsgänser än arbetskraften i stort.

2. Kvinnliga chefers befattningar idag

Den andra studien bygger uteslutande på statistik framtagen ur Micromediabanken. Nu ingår, till skillnad från tidigare, alla branscher och även vd:ar. All statistik avser mätningar under december månad 2002.

Kvinnliga toppchefer sorterade efter alla storlekar på företag 2002

Befattningar	Privata företag Chefer		Andel kvinnliga chefer i procent
	Kvinnor	Män	
Hotellchef	196	92	68,1
Ekonomichef	17 394	27 325	38,9
Personalchef	9 694	28 355	25,5
Platschef	3 204	10 353	23,6
Datachef	5 554	22 226	20,0
Vice vd	966	3 992	19,5
IT-chef	2 114	10 148	17,2
Reklambyråchef	206	1 029	16,7
Informationschef	3 057	15 611	16,4
Finanschef	25	148	14,5
Affärsområdeschef	312	1 888	14,2
Marknadschef	4 311	29 106	12,9
Vd	17 291	130 035	11,7
Försäljningschef	3 547	28 079	11,2
Forskningschef	27	217	11,1
Produktionschef	1 094	12 000	8,4
Divisionschef	36	437	7,6
Regionchef	48	598	7,4
Driftschef	191	3 967	4,6
Teknisk chef	183	7 305	2,4
Konstruktionschef	10	707	1,4
Nettosumma	69 460	333 618	17,2

Det finns närmare 70 000 kvinnliga chefer i de svenska företagen. De svarar för 17 procent av alla chefsposter. Jag har sorterat andelen kvinnliga chefer i storleksordning – så som den ser ut då vi studerar företag i alla storleksklasser. Den chefsbefattning där det är vanligast med en kvinna är hotellchef, följt av ekonomichef och personalchef. Hela 68 procent av landets hotellchefer är kvinnor. Kvinnliga datachefer har blivit relativt vanligt, medan de tekniska och tyngre befattningarna fortfarande är rejält mansdominerade.

Kvinnliga toppchefer sorterade på börsbolag 2002

Befattningar	Privata företag Chefer		Andel kvinnliga chefer i procent
	Kvinnor	Män	
Hotellchef	31	5	86,1
Personalchef	216	202	51,7
Platschef	237	245	49,2
Informationschef	107	130	45,1
Försäljningschef	102	145	41,3
Ekonomichef	187	266	41,3
Datachef	84	183	31,5
Marknadschef	85	198	30,0
IT-chef	47	187	20,1
Regionchef	6	32	15,8
Forskningschef	2	12	14,3
Divisionschef	1	7	12,5
Finanschef	3	26	10,3
Produktionschef	12	106	10,2
Affärsområdeschef	5	46	9,8
Driftschef	2	45	4,3
Vice vd	6	139	4,1
Teknisk chef	2	98	2,0
Vd	5	271	1,8
Reklambyråchef	0	0	0,0
Konstruktionschef	0	14	0,0
Nettosumma	1 140	2 357	32,6

Drygt hälften av alla personalchefer i de börsnoterade företagen är idag kvinnor. Mera oväntat är kanske att även den mer karriärinriktade befattningen »försäljningschef« till 41 procent innehas av kvinnor i de börsnoterade företagen. Andelen kvinnliga toppchefer i börsbolagen verkar vara högre när vi inkluderar befattningen vd och även alla branscher.

Kvinnors representation på maktpositioner 2002

Befattningar	Privata företag, chefer			Börsbolag, chefer		
	Kvinnor	Män	Andel kvinnliga chefer i procent	Kvinnor	Män	Andel kvinnliga chefer i procent
Försäljningschef	3 547	28 079	11,2	102	145	41,3
Ekonomichef	17 394	27 325	38,9	187	266	41,3
Marknadschef	4 311	29 106	12,9	85	198	30,0
Regionchef	48	598	7,4	6	32	15,8
Forskningschef	27	217	11,1	2	12	14,3
Divisionschef	36	437	7,6	1	7	12,5
Finanschef	25	148	14,5	3	26	10,3
Affärsområdeschef	312	1 888	14,2	5	46	9,8
Vice vd	966	3 992	19,5	6	139	4,1
Teknisk chef	183	7 305	2,4	2	98	2,0
Vd	17 291	130 035	11,7	5	271	1,5
Nettosumma	44 142	229 204	16,2	404	1 253	24,4

Här har jag försökt renodla de verkliga maktpositionerna i företagen, nämligen de mer operativa chefsbefattningarna. Dessa anses utgöra rekryteringsbasen till den absoluta toppen. Resultatet för kvinnor blir något sämre då vi tar bort de befattningar som hör till stabsfunktionerna, som exempelvis personal- och informationschef. Det förstärker också bilden av att det verkar lättare för kvinnor att göra karriär i stora företag – men samtidigt tycks det vara svårare att nå den absoluta toppen i börsbolagen. (Fallande sortering, se kolumnen längst till höger.)

*3. Förändringen av andelen kvinnor
som ingår i börsföretagens ledningar
år 1990 och år 2001 samt vilka
positioner de innehar*

År 1990 fanns 250 företag noterade på Stockholmsbörsen, antingen på »Stora listan« eller på den mer småföretagsbetonade OTC-listan. År 2001 fanns 290 företag noterade på börsens olika listor, dock oräknat NGM-listan och företag på observationslistorna.

Det kan vara värt att påpeka att det inte handlar om samma börsföretag 2001 som 1990. Bara 31 procent av de som var noterade 1990 var noterade även 2001. Av börsens företag 2001 är 79 procent helt nya. Värt att påpeka är också att det tillkommit många fler mindre bolag på börsen under det senaste decenniet. Börslistan är inte längre en giganternas kamp. Att vara börsnoterad idag är inte i lika stor utsträckning som förr liktydigt med att ha flera tusen anställda.

Jag har gått igenom årsredovisningarna från åren 1990 respektive 2001. Nästan alla företag anger vilka personer som sitter i företagsledningen och vilken befattning de innehar. Trots det har jag fått ett visst bortfall. Från år 1990 lyckades jag få tag i uppgifter från 168 företag, eller 67 procent. Från 2001 lyckades jag få in uppgifter från 255, eller 90 procent.

Den huvudsakliga orsaken till bortfallet år 1990 är att årsredovisningen inte fanns att tillgå på Kungliga Biblioteket, i andra hand att namn på vem som ingick i företagsledningen inte framgick av årsredovisningen. För 2001 gäller samma förhållanden samt att ytterligare andra har fallit bort då det handlar om utländska bolag som inte längre redovisar i Sverige.

Vid en granskning av nedanstående tabell kan konstateras att även om utvecklingen under det senaste decenniet gått framåt med flera hundra procent så måste totalintrycket, 10,6 procent, fortfarande betraktas som tämligen klen. Det är marginellt bättre än *kvinnors andel av börsbolagens styrelser*, som är det mått som oftast används i debatten, på drygt 6 procent för år 2001. Det måste å andra sidan betraktas som viktigare ur jämställdhetsperspektiv att kvinnor uppnår verklig makt i företagens

operativa ledningar och dagliga drift än att de ingår i bolagens styrelser, även om detta självklart också är ett mått på kvinnlig duglighet och kvinnligt inflytande – och därför viktigt.

Det sker dock kontinuerligt stora framryckningar av kvinnliga chefer, vilket talar för att vi sannolikt kan fortsätta att se snabba framflyttningar av kvinnors maktpositioner även i företagsledningarna under de närmaste åren.

Kvinnor i börsbolagens företagsledningar

	År 1990	År 2001
Antal kvinnor i alla företagsledningar	20	178
Antal personer i alla företagsledningar	733	1 674
Andel kvinnor i företagsledningar	2,7 %	10,6 %
Antal företag med kvinnor i företagsledning	17	108
Andel företag med kvinnor i företagsledning	10 %	42 %
Andel kvinnor i företagsledning på maktposition ⁴	30 %	63 %
Genomsnittlig andel kvinnor i företagsledning		22 %

Andelen kvinnliga chefer i börsbolagens företagsledningar har ökat från 2,7 till 10,6 procent under nittioalet, vilket i antal motsvarar en ökning från 20 kvinnor till 178. På samma sätt har antalet börsföretag med minst en kvinna i ledningen ökat från 17 stycken till 108. För de företag som har kvinnor i ledningen är den genomsnittliga andelen kvinnor 22 procent.

Det är fortfarande vanligast att kvinnor i företagsledningen innehar befattningar som informationschef, personalchef och vd-assistent. Men det har skett en kraftig förbättring; när kvinnors antal i företagsledningarna stigit har också andelen kvinnor på mer uttalade maktbefattningar ökat. År 1990 var det fortfarande relativt vanligt att kvinnliga vd-assistenter och sekreterare satt i företagsledningen. Dessa har vi räknat till befattningar som innebär lägre operativ makt, tillsammans med informations- och personalchefer. När kvinnor satt i företagsledningarna 1990 innehade hela 70 procent dessa befattningar. Denna andel har nu minskat till 37 procent. I appendix längst bak i denna rapport finns detaljerade listor över vilka företag som har kvinnor i före-

4. Till dessa räknar jag kvinnor på befattningarna: vd och chefer inom ekonomi, finans, försäljning, marknad, region, division och affärsområde.

tagsledningen och vilka positioner de innehar.

År 1990 var Prosperitas det företag som hade högst andel kvinnor i företagsledningen, 50 procent. År 2001 var det Q-med som hade högst andel, 78 procent. Så här ser en lista ut över de 13 företag som har störst andel kvinnor i sina företagsledningar:

Flest kvinnor i företagsledningen, 2001

	<i>Andel i procent</i>
Q-med	78
HQ Fonder	67
Biophasia	50
Capinordic	50
MTV	50
Protect Data	50
Turnit	50
Ticket	43
A-com	40
Elanders	40
Lindex	40
Pergo	40
Tornet	40

KVINNOR I BÖRSBOLAGENS
FÖRETAGSLEDNINGAR ÅR 2001

49 KVINNLIGA HÖGRE CHEFER
MED OPERATIVT ANSVAR

Vd och koncernchef

Anderberg, Pia	BTS Group	vd Norden (dotterbolagsvd)
Brodin Rampe, Anette	Senea	vd
Engström, Ingrid	Know IT	koncernchef
Jansson, Donna	Biora	CEO
Johansson-Hedberg, Birgitta	Föreningssparbanken	koncernchef
Magnusson, Åsa	Cloetta Fazer	vd Sverige (dotterbolagsvd)
Nivert, Marianne	Telia	koncernchef
Persson-Björkman, Marie	WM-data	vd Life Science (dotterbolagsvd)

Vice vd

Bernsten, Anna	Assa Abloy
Eriksson, Bodil	Axfood
Sonesson, Bodil	Axis
Blombäck, Stina	Billerud
Glad, Cristina	Bioinvent
Norrbring, Christina	Cell Network
Hagdahl, Ulrika	Orc
van Horne, Alexandra	Pharmacia
Lurker, Nancy	Pharmacia
Ehrling, Marie	SAS
Hjorth, Liselotte	SEB
Bolin, Annika	SEB
Roeder, Annick	Transcom
Johansson, Viveca	Pyrosequencing
Freij-Larsson, Christina	Pergo
Kumlien, Annette	Pergo
Nyström, Susanne	Poolia

Direktör, landschef och divisionschef

Dahl, Eva	Q-med	direktör
Forseke, Karin	Carnegie	chef International Sales
Gardshol, Annemarie	Gambro	direktör strategiutveckling
Gestrelus, Stina	Biora	forskningschef
Gyllenberg, Bianca	Proffice	vd Finland
Hessius, Kerstin	OM	direktör
Josefsson, Märtha	Luxonen	Chief Investment Officer
Kragsterman, Cecilia	Skandia	Global Development
Kretz, Anna Lena	Poolia	divisionschef
Källqvist, Pia	Poolia	divisionschef
Liljengren, Elisabeth	Artimplant	forskningschef
Lundahl, Gunilla	Ortivirus	forskningschef
Lundmark, Gunilla	Q-med	direktör
Mäkinen Salmi, Anna	Q-med	direktör
Nyhrén, Ann-Sofi	Poolia	divisionschef
Tallström, Elisabeth	Poolia	divisionschef
Tenstam-Lundvall, Anna	Q-med	direktör
van den Bosch, Margareta	H&M	designdirektör
Wickman, Marie	Capio	direktör

Affärsområdeschef

Holmqvist, Christina	Lindex
Hult, Marianne	Sign On
Simonsson, Gunnel	Lindex
Wadenfalk, Maritha	Lindex
Wijkström, Annika	Föreningssparbanken

Andel kvinnor i företagsledningar fördelat på bransch

<i>Bransch</i>	<i>Andel i procent</i>
Media	26,7
Finansiell förvaltning	23,5
Vård	20,8
Teleoperatörer	15,4
Bioteknik	13,5
Bank	13,5
Fastigheter	13,2
Konsumentvaror	12,7
Transport	11,1
IT-konsulter	11,1
Läkemedel	11,1
Tryckerier	10,3
Programvaruföretag	9,7
Medicinsk teknik	9,7
Hårdvaruföretag	8,3
Bygg	7,8
Råvarubranschen	4,4
Fordon	4,3
Telekom	2,9

4. Andelen kvinnliga chefer idag i olika stora företag, på olika chefsnivåer och separat för konsultbranschen

Antal och andel kvinnliga toppchefer, mellanchefer och lägre chefer⁵ i alla privata företag och alla branscher

Antal anställda	Kvinnliga chefer	Manliga chefer	Andel kvinnliga chefer i procent
> 50	17 243	49 991	26
> 100	13 241	37 034	26
> 200	10 490	27 283	28
> 500	7 714	17 893	30
> 1 000	6 006	12 626	32
> 1 500	5 274	10 096	34
> 2 000	4 746	8 605	36
> 3 000	3 885	6 431	38
> 4 000	3 204	5 306	38
> 5 000	3 053	4 673	40
> 10 000	1 983	2 537	44

Ju större företag, desto lättare har kvinnor att bli chefer. Beräkningen säger dock inget om »verkliga maktpositioner«. Observera att räkningen avser såväl topp- som mellanchefer som »ansvariga« fördelat på 57 olika befattningar. Med större företag följer också fler ansvarsområden och fler chefer. (Räknat i december 2002.)

Låt oss analysera materialet genom att enbart ta ut mellanche-

⁵ Till topp- och mellanchefer respektive lägre chefer räknas 57 olika befattningar, dvs alla tidigare nämnda chefsbefattningar inklusive vd och mellanchefer som platschef, budgetchef, controller, säkerhetsansvarig, redovisningschef, servicechef, kundtjänstansvarig med flera. I stort sett ingår alla befattningar som har ordet *chef* eller *ansvarig* efter sig. Se detaljerad lista i appendix. Källa är Micromediabanken, som inte är heltäckande, *antalet* chefer är troligtvis högre, däremot är andelen kvinnor sannolikt rättvisande.

ferna:

Andel kvinnliga mellanchefer

	> 50 anställda	Börsföretag
Antal kvinnliga mellanchefer ⁶	6 797	1 132
Antal manliga mellanchefer	20 287	2 002
Andel kvinnliga mellanchefer	25 %	36 %

I mindre företag verkar andelen kvinnliga chefer vara ungefär en fjärdedel, oavsett om det rör sig om toppchefer eller mellanchefer. I börsföretagen finns en större skillnad – de kvinnliga toppcheferna utgjorde ju närmare en tredjedel av alla chefer i alla branscher. De kvinnliga mellancheferna står för ännu högre andel.

Till rekryteringsbasen för högre kvinnliga chefer kan man också betrakta chefer i konsultföretagen; allt ifrån stora revisionsbyråer, bokföringsbyråer, managementkonsulter, PR- och reklambyråer till IT-konsulterna. Många av dessa företag har välutbildade och erfarna anställda som definitivt kan gå vidare i karriären genom att bli chef i en annan bransch. Antalet anställda är sällan så högt, varför jag sänkte antalet anställda då jag tog fram statistiken över andelen kvinnliga chefer. Även om inte frekvensen av chefer är så hög i konsultbranschen, är det ändå en måttstock över hur chefsmakten fördelas i denna sektor.

Kvinnliga toppchefer och mellanchefer i konsultbranschen

Privata företag	> 5 anställda	> 10 anställda
Antal kvinnliga chefer	12 472	9 562
Antal manliga chefer	30 767	22 688
Andel kvinnliga chefer	30 %	40 %

I materialet ingår både mellan- och toppchefer eftersom det i konsultbolagen inte med nödvändighet är »de mest kompetenta« som är toppchefer. Även mellanchefer kan rimligtvis sägas ingå i rekryteringsbasen för högre befattningar i andra branscher. Observera att egna företagare även kan ingå i antalet, eftersom även vd ingår i konsultbolagens antal.

6. Till mellanchefer hör 40 olika befattningar som importchef, inköpschef, miljöchef, utbildningschef, kontorschef, reklamchef, transportchef och liknande. Detaljerad lista finns i appendix. Toppbefattningar, vd, divisionschef, affärsområdeschef etc ingår ej.

Avslutande kommentar

Andelen kvinnor med makt i näringslivet har under lång tid varit skrämmande låg. Redan i början av åttiotalet, då jag först engagerade mig i att försöka öka andelen kvinnliga chefer, var kvinnor mer välutbildade än män. De utgjorde 61 procent av dem som tog examen vid universitet och högskolor då som nu. Och de förvärvsarbetade i lika hög utsträckning som männen. Trots det var det oerhört få som lyckades bli chefer i privat sektor – något som studien från SCB vittnar om.

Vi har varit många som pekat på dessa sneda förhållanden och försökt att verka för en snabbare utveckling av andelen kvinnliga chefer. Därför känns det oerhört glädjande att se att det skett stora positiva förändringar under det senaste decenniet. Att se att andelen kvinnliga chefer ökat från 9 till 26 procent i *alla* privata företag – och att andelen är så hög som 31 procent bland börsbolagen. Speciellt glädjande är att konstatera att framryckningen skett inom alla branscher och att kvinnorna även intar mera operativa befattningar som exempelvis försäljningschef. I hela landet finns det nu omkring 70 000 kvinnliga chefer som kan sägas utgöra rekryteringsbasen för de verkliga toppbefattningarna.

Fortfarande är dock kvinnorna få inom de allra högsta toppskikten. De utgör bara 1,5 procent av alla börsvd:ar och innehar bara 11,7 procent av alla företags vd-poster. Trots en stark framryckning i börsbolagens företagsledning sedan 1990 utgör kvinnorna fortfarande bara 10,6 procent.

Det ökande antalet kvinnliga chefer, som jag visat på i denna studie, pekar dock på en fortsatt stark utveckling som förhoppningsvis medför en väsentligt högre andel kvinnor på absoluta toppositioner inom en snar framtid. Det finns dock alltid en risk för »backlash« om vi skulle slå oss till ro och inte ständigt bevaka kvinnors makt eller brist på makt. Vår förmåga härtill är av avgörande betydelse för en önskvärd positiv utveckling.

APPENDIX

Börsnoterade företag som ingår i studien

<i>Företag 1990</i>	<i>Företag 2000/01</i>
Active	Academedi
AGA	Acom
Alfa-Laval	ACSC
Alma	Active Biotech
Almedahl	Active Capital
Andersons	Addtech
Anticimex	Affärsstrategi
Anza	Alfa-Laval
Arands	Allgon
Arcona	Anoto
Aritmos	Artimplant
ASEA	Asea
Astra	Assa Abloy
Atlas Copco	Astra Zeneca
Avesta	Atlas Copco
Axtrade	Autoliv
Bahco	Avanza
Bergman&Beving	Axfood
Besam	Axis
Betongbyggen	Beijer
BGB	Beijer Alma
Bilspedition	Bergman & Beving
BK Elektronik	Biacore
BNL	Bilia
Bongs	Billerud
Borås	Biogaia
BPA	Bioinvent
Brio	Biophausia
Bygg-Fast AB	Biora
Cabanco	BN
Cardo	Bong Ljungdahl
Catena	BossMedia
Cederroth	Brio
Cominvest	Broströms
Componenta	BTS Group
Conata	Bure
Concordia	Capinordic
Consilium	Capio
Constructa	Capon
Convexa	Cardo
Custos	Carnegie
Dacke	Cashguard
Duni	Castellum
E-gruppen	Cell Network
Eken	Cherry
Eldon	Clas Ohlson
Electrolux	Cloetta Fazer
Emil Lundgrens	Consilium

*Företag 1990**Företag 2000/01*

Ericsson	CTT Systems
ESAB	Cybercom
Essve	Daydream
Euroc	Diamyd
Exab	Diffchamb
Fabege	Dimension
FB Banken	Drott
Fermenta	Duroc
FFNS	Elanders
Finnveden	Electrolux
Fjällräven	Elekta
Folkebolagen	Empire
Fordonia	Enea Data
Forsheda	Eniro
Fortet	Enlight
Garphyttan	Epsilon
Geveko	Ericsson
Gnosjö-börsen	Expanda
Gorthons	Fagerhult
Gotlandsbolaget	Fast Partner
Gullspångskraft	Feelgood
H Nilsson	Fenix Outdoor
H&M	Finnveden
Hasselblad	Framfab
Hasselfors	Frango
Hilab	Freetel
HP Färg	Frontec
Hufvudstaden	FSB
Hydro	Gambro
Incentive	Getinge
Independent	Geveko
Indevo	Glocalnet
Industri Matematik	Gotlandsbolaget
Industrivärden	Gorthon Lines
International Credit	Graninge
Investor	Gunnebo
J&W	H & M
JM	Haldex
JP Bank	Havsfrun
Kabe	Heba
Karolin	Hexagon
Kinnevik	HIQ
Kone	HL Display
Korsnäs	Hoist
Kramo	Holmen
Kullenbergs	HQ Fonder
Latour	Hufvudstaden
Leksells	IAR Systems

*Företag 1990**Företag 2000/01*

Lodet	IBS
Lundbergs	Icon Medialab
Malmros	IFS
Marabou	Industrivärden
Martinsson	Intellecta
Mercurius	Intentia
Metallhyttans AB	Intrum Justitia
Modo	Investor
Munksjö	Invik
NcD	Itab
Nisses	JC
Nobel	JM
Nolato	Johnson Pump AB
Nordbanken	JP Nordiska
Nordiska Kompaniet	Kabe
Nordstjernan	Karlshamns
OEM Automatic	KaroBio
Orrefors	Kinnevik
Osterman Invest	KMT
Perstorp	Knowit
Pharmacia	Kungsleden
Pharos	Lagercrantz
Piren	Latour
PK-Banken	Ledstiernan
Platzer	LGP Telecom
Procordia	Lindex
Pronator	Ljungberggruppen
Prosparitas	Lundbergs
Providentia	Luxonen
Ratos	Malmbergs
Realia Fastigheter AB	Mandamus
Regnbågen	Maxim
Rottneros	Meda
Roundoffice	Medicover
Saab-Scania	Medivir
Sandblom&Stohne	Mekonomen
Sandvik	Micronic
SCA	Modul1
Scandiafelt AB	Mogul
Scapa	MSC
SE Bank	MTG
Sea-link	MTV
SIAB	MultiQ
Skanska	Munters
Skaraborgsbanken	NAN Resources
SKF	NCC
Skoogs	NEA
Skrinet	Nefab

*Företag 1990**Företag 2000/01*

Skanska AB
SMZ
Spendrups
Stena
Stora
Strålfors
Sv Handelsbanken
Svedbergs
Swegon
Swepart
Thomé-Hörle
Tivox
Trelleborg
VBG
Welbond
Wermia
Wermlandsbanken
Viak
Volvo
Zetterbergs
Ångpanneföreningen
Öresund
Östgöta Enskilda Bank

Netright
Netwise
Nexus
Nibe
Nilörngruppen
Nobia
Nocom
Nolato
Nordea
Nordnet
Novestra
Novotek
Observer
OEM
OM
Opcon
Optimail
Orc
Ortivus
Oxigene
Pandex
Partnertech
PEAB
Perbio
Pergo
Pharmacia
Poolia
Precise Biometrics
Prevas
Pricer
Proact
Proffice
Profilgruppen
Protect Data
Pyrosequencing
Q-med
Readsoft
Resco
Retail&Brands
Riddarhyttan
RKS
RnB
Rottneros
Rörvik Timber
Saab
SalusAnsvar
Sandvik
Sapa

Företag 2000/01

Sardus	
SAS	
Scandiaconsult	Säk1
Scania	Taurus
ScanMining	Tele2
Scribona	Teleca
SEB	Telelogic
Seco	Telia
Sectra	Teligent
Securitas	Thalamus
Semcon	Ticket
Senea	Tieto Enator
Sigma	Tivox
Sign On	Tornet
Sintercast	Traction
Skandia	Transcom
Skanditek	Trelleborg
Skanska	Trio
SKF	Tripep
Skistar	TurnIt
Softronic	TV4
Sonesson	Wallenstam
Song Networks	VBG
SSAB	Wihlborgs
Stora Enso	Viking Telecom
Strålfors	Vitrolife
Studsvik	WM-data
Sweco	VostokNafta
Svedbergs	Xpon
Swedish Match	Ångpanneföreningen
Switchcore	Öresund
Svolder	
Syngenta	

*Antal kvinnor i de
börsnoterade företagens ledningar år 2001,
fördelat på branscher och i genomsnitt*

Branschindelning	Antal personer i ledning	Varav kvinnor
RÅVARUFÖRETAG		
Billerud	9	2
Holmen	10	1
Karlshamn	15	1
NAN Resources	1	0
Riddarhyttan	5	0
Rottneros	10	0
Rörvik Timber	4	0
SCA	3	0
ScanMining	5	0
SSAB	5	0
Stora Enso	10	0
Syngenta	10	0
Taurus	1	0
VostokNafta	2	0
Totalt antal personer i ledning	90	4
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		4,4%

INDUSTRIFÖRETAG¹		
Bygg		
Assa Abloy	11	1
JM	10	1
NCC	11	1
NEA	15	0
PEAB	5	0
Pergo	6	2
Skanska	6	0
Totalt antal personer i ledning	64	5
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		7,8%

1. Till industriföretag räknas underbranscherna bygg, konglomerat, verkstad, grossister, tryckerier, transportföretag, teknikonsulter och övriga tillverkningsföretag.

<i>Branschindelning</i>	<i>Antal personer i ledning</i>	<i>Varav kvinnor</i>
Konglomerat		
Active Capital	4	0
Asea	10	0
Beijer Alma	4	0
Cardo	5	0
Hexagon	7	0
Trelleborg	13	1
Totalt antal personer i ledning	43	1
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		2,3 %

Verkstad

Atlas Copco	11	2
Finnveden	8	0
Haldex	7	0
KMT	1	0
Profilgruppen	9	0
Saab	5	0
Sandvik	7	0
Sapa	6	0
Scania	7	0
Seco	5	0
SKF	13	1
Tivox	11	0
VBG	4	1
Totalt antal personer i ledning	94	4
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		4,3 %

Grossister

Addtech	4	0
Autoliv	11	0
Beijer	6	0
Bergman&Beving	12	0
Empire	5	1
Lagercrantz	3	0
Malmbergs	4	1
OEM	7	0
Totalt antal personer i ledning	52	2
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		3,9 %

<i>Branschindelning</i>	<i>Antal personer i ledning</i>	<i>Varav kvinnor</i>
Tryckerier		
ACSC	3	0
Bong Ljungdahl	5	0
Elanders	5	2
Intellecta	6	1
Strålfors	10	0
Totalt antal personer i ledning	29	3
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		10,3 %

Transportföretag

BN	6	0
Broströms	6	0
Gorthon Lines	5	1
Gotlandsbolaget	5	1
SAS	5	1
Totalt antal personer i ledning	27	3
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		11,1 %

Teknikkonsulter

Epsilon	7	0
Itab	2	0
Scandiaconsult	4	0
Studsvik	11	1
Sweco	3	0
Ångpanneföreningen	13	0
Totalt antal personer i ledning	40	1
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		2,5 %

<i>Branschindelning</i>	<i>Antal personer i ledning</i>	<i>Varav kvinnor</i>
Övriga tillverkningsföretag		
Cashguard	4	0
Consilium	3	0
CTT Systems	5	1
Duroc	4	2
Fagerhult	2	0
Gunnebo	12	0
HL Display	9	0
Johnson Pump AB	1	0
Munters	5	0
Nefab	8	1
Senea	7	1
Totalt antal personer i ledning	60	5
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		8,3 %
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning inom alla noterade industriföretag		5,9 %

KONSUMENTVARUFÖRETAG

Axfood	11	2
Brio	9	2
Clas Ohlson	12	1
Cloetta Fazer	9	1
Electrolux	6	1
Expanda	3	0
Fenix Outdoor	3	0
H&M	15	4
JC	5	1
Kabe	1	0
Lindex	15	6
Mekonomen	10	0
Nibe	5	0
Nilörngruppen	4	0
Nobia	6	0
Opcon	6	0
RnB	8	1
Sardus	10	0
Svedbergs	2	0
Swedish Match	10	0
Totalt antal personer i ledning	150	19
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		12,7 %

Branschindelning	Antal personer i ledning	Varav kvinnor
------------------	-----------------------------	------------------

HÄLSOVÅRD²

Läkemedel

Astra Zeneca	8	0
Meda	8	0
Pharmacia	16	4
Sonesson	4	0
Totalt antal personer i ledning	36	4
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		11,1 %

Bioteknik

Active Biotech	6	1
Biogaia	10	2
Bioinvent	6	1
Biophausia	5	2
Biora	6	2
Diamyd	5	0
Diffchamb	7	0
KaroBio	6	1
Maxim	7	1
Medivir	6	0
Oxigene	3	0
Tripep	2	0
Vitrolife	5	0
Totalt antal personer i ledning	74	10
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		13,5 %

Medicinsk teknik

Artimplant	7	1
Biacore	4	0
Elekta	7	0
Getinge	10	0
Ortivus	14	3
Perbio	6	0
Pyrosequencing	6	1
Totalt antal personer i ledning	54	5
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		9,3 %

2. Till hälsovårdsföretag räknas underbranscherna läkemedel, bioteknik, medicinsk teknik samt vårdföretag.

<i>Branschindelning</i>	<i>Antal personer i ledning</i>	<i>Varav kvinnor</i>
Vårdföretag		
Capio	9	2
Feelgood	6	2
Gambro	9	1
Totalt antal personer i ledning	24	5
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		20,8 %
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning bland alla hälsovårdsföretag		12,8 %

FINANS- OCH FÖRVALTNINGSFÖRETAG³

Banker		
FSB	15	3
Nordea	8	0
SEB	9	2
SHB	9	1
Skandia	11	1
Totalt antal personer i ledning	52	7
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		13,5 %

3. Till finans- och förvaltningsföretag räknas underbranscherna banker, investmentföretag, finansiella tjänsteföretag och fastighetsförvaltning.

Branschindelning	Antal personer i ledning	Varav kvinnor
Investmentföretag		
Affärsstrategi	1	0
Bure	8	0
Geveko	8	0
Havsfrun	1	0
Industrivärden	4	0
Investor	4	0
Invik	2	0
Kinnevik	8	0
Latour	2	0
Ledstiernan	1	0
Lundbergs	10	0
Luxonen	4	1
Medicover	6	0
Novestra	4	1
Skanditek	7	2
Svolder	6	2
Säk1	1	0
Traction	7	1
Totalt antal personer i ledning	84	7
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		8,3 %

Finansiella tjänsteföretag

Avanza	6	1
Capinordic	5	0
Carnegie	7	1
Hoist	4	1
HQ Fonder	3	2
JP Nordiska	9	2
Neonet	10	2
Nordnet	6	2
OM	5	1
SalusAnsvar	8	1
Totalt antal personer i ledning	63	13
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		20,6 %

<i>Branschindelning</i>	<i>Antal personer i ledning</i>	<i>Varav kvinnor</i>
Fastighetsförvaltning		
Capona	6	2
Castellum	9	1
Drott	9	0
Fast Partner	1	0
Heba	1	0
Hufvudstaden	8	0
Kungsleden	5	0
Ljungberggruppen	7	1
Mandamus	8	1
Pandox	2	0
Tornet	5	2
Wallenstam	10	2
Wihlborgs	5	1
Totalt antal personer i ledning	76	10
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		13,2 %
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning bland alla finans- och förvaltningsföretag		13,5 %

<i>Branschindelning</i>	<i>Antal personer i ledning</i>	<i>Varav kvinnor</i>
IT- OCH MEDIAFÖRETAG⁴		
IT-konsulter		
Cell Network	3	1
Cybercom	5	1
Dimension	16	0
Enea Data	8	0
Framfab	2	0
Frontec	11	2
HIQ	9	2
Icon Medialab	2	0
Know It	3	1
Modul1	2	0
Mogul	3	0
MSC	4	0
Novotek	3	0
Prevas	7	0
Proact	9	0
Resco	6	1
RKS	11	2
Semcon	11	2
Sigma	6	0
Softronic	4	0
Teleca	7	0
Tieto Enator	12	1
TurnIt	6	3
WM-data	12	2
Totalt antal personer i ledning	162	18
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		11,1 %

4. Bland IT- och mediaföretagen ingår underbranscherna IT-konsulter, programvaruföretag, hårdvaruföretag, telekom, teleoperatörer, teleunderleverantörer och media.

<i>Branschindelning</i>	<i>Antal personer i ledning</i>	<i>Varav kvinnor</i>
Programvaruföretag		
IBS	8	1
Anoto	3	0
BossMedia	4	0
Enlight	3	0
Frango	7	1
IAR Systems	6	1
IFS	10	0
Intentia	4	0
Nexus	7	0
Nobia	6	0
NoCom	6	1
Orc	5	1
Precise Biometrics	8	0
Pricer	6	1
Protect Data	6	3
Readsoft	7	0
Sign On	6	2
Telelogic	7	0
Trio	4	0
Totalt antal personer i ledning	113	11
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		9,7 %

Hårdvaruföretag

Micronic	7	1
MultiQ	6	1
Scribona	7	0
Sectra	4	0
Totalt antal personer i ledning	24	2
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		8,3 %

<i>Branschindelning</i>	<i>Antal personer i ledning</i>	<i>Varav kvinnor</i>
-------------------------	-------------------------------------	--------------------------

Telekomföretag

Axis	6	1
Ericsson	7	0
Net Insight	5	0
Switchcore	4	0
Thalamus	5	0
Viking Telecom	8	0
Totalt antal personer i ledning	35	1
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		2,9 %

Teleoperatörer

Glocalnet	6	2
Song Networks	4	1
Tele2	17	1
Telia	12	2
Totalt antal personer i ledning	39	6
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		15,4 %

Tele-underleverantörer

Allgon	9	1
Freetel	2	0
LGP Telecom	4	0
Nolato	8	0
Partnertech	8	0
Teligent	3	0
Totalt antal personer i ledning	34	1
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		2,9 %

<i>Branschindelning</i>	<i>Antal personer i ledning</i>	<i>Varav kvinnor</i>
Media		
MTV	6	3
Acom	5	2
Daydream	3	0
MTG	9	2
Observer	7	1
Totalt antal personer i ledning	30	8
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		26,7 %
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning i hela IT- och mediabranschen		10,8 %

ÖVRIGA TJÄNSTER

BTS Group	7	1
Cherry	5	0
Intrum Justitia	7	0
Optimail	5	0
Poolia	18	9
Proffice	13	3
Securitas	10	0
Skistar	10	1
Ticket	7	3
Transcom	9	1
Totalt antal personer i ledning	91	18
Genomsnittlig andel kvinnor i ledning		19,8 %

Befattningar

Toppchefsbefattningar

Dessa befattningar ingår i studien av andelen kvinnliga chefer 2002 jämfört med SCB:s räkning 1990. Jag har valt ut de befattningar som jag tror ungefär korresponderar med SCB:s år 1990. Statistik har hämtats från Micromediabanken genom att räkna det antal kvinnliga respektive manliga namn de har i sin stora databas på dessa befattningar:

vice vd	datachef	forskningschef
divisionschef	IT-chef	konstruktionschef
platschef	personalchef	teknisk chef
affärsområdeschef	marknadschef	produktionschef
regionchef	försäljningschef	driftschef
ekonomichef	informationschef	hotellchef
finanschef	reklambyråchef	

Topp- och mellanchefsbefattningar

Efter det att jag jämfört förändringen av andelen kvinnliga chefer mellan åren 1990 och 2002, och därefter jämfört andelen kvinnor i börsbolagens företagsledningar, gjorde jag en antals- och andelsberäkning även av det totala antalet kvinnliga chefer. Resultatet redovisas på s. 34. Denna studie består av beräkningar av 57 olika befattningar, det vill säga även mellanchefer och lägre chefer som kallas ansvariga. Dessa 57 befattningar är:

annons-/reklambyråchef	försäljningschef/ansvarig
affärsområdes-/sektorchef	informations/PR-chef
divisionschef	kundservicechef
distriktschef	kundtjänstansvarig
bankkontorschef	marknadschef
platschef/ansvarig, näringslivet	produktchef/ansvarig
avdelningschef, näringslivet	reklamchef
sektionschef, näringslivet	importchef/ansvarig
administrativ chef/ansvarig	inköpschef/ansvarig
kontorschef	forskningschef
säkerhetsansvarig	konstruktionschef
vagnparksansvarig	kontrollchef
bankdirektör	kvalitetschef/ansvarig
bankkontorschef	laboratoriechef
budgetchef	miljöchef/ansvarig
controller	teknisk chef/ansvarig
ekonomichef/ansvarig	utvecklingschef
finanschef	drifts-, maskin- och underhållschef
redovisningschef	logistik-, MA- och materialhanteringschef
datachef/ansvarig	produktionschef
datadriftchef	befraktnings- och skeppningschef
datasystemchef	distributions- och transportchef
IT-chef/ansvarig	fastighetsförvaltningschef
Internetansvarig	hotellchef
nätverksansvarig	lager-, förråds- och reservdelschef
telekommunikationschef	resebyråchef
personalchef/ansvarig	servicechef
utbildningschef	speditionschef
exportchef/ansvarig	

Mellanchefsbefattningar

Jag har även gjort antals- och andelsberäkningar över de mer renodlade mellancheferna. Dessa är:

distriktschef	kundtjänstansvarig
bankkontorschef	produktchef/ansvarig
platschef/ansvarig, näringslivet	reklamchef
avdelningschef, näringslivet	importchef/ansvarig
sektionschef, näringslivet	inköpschef/ansvarig
administrativ chef/ansvarig	kontrollchef
kontorschef	kvalitetschef/ansvarig
säkerhetsansvarig	laboratoriechef
vagnparksansvarig	miljöchef/ansvarig
bankdirektör	utvecklingschef
bankkontorschef	drifts-, maskin- o underhållschef
budgetchef	logistik-, MA- och materialhanteringschef
controller	befraktnings- och skeppningschef
redovisningschef	distributions- och transportchef
datasystemchef	fastighetsförvaltningschef
Internetansvarig	lager-, förråds- och reservdelschef
nätverksansvarig	resebyråchef
telekommunikationschef	servicechef
personalchef/ansvarig	speditionschef
utbildningschef	
kundservicechef	

SNS PROJEKT FÖR FLER KVINNOR PÅ LEDANDE POSTER I NÄRINGSLIVET

På SNS – Studieförbundet Näringsliv och Samhälle – uppdrag har SEB:s koncernchef Lars H. Thunell sammankallat en arbetsgrupp med syfte att öka mångfalden på lednings- och styrelsenivå i svenska företag. Gruppen har beslutat att under SNS överinseende sätta igång ett antal forskningsprojekt ämnade att ge underlag åt gruppens arbete med både konkreta åtgärder och rekommendationer till andra aktörer inom näringslivet.

Syftet med projektet är att arbeta för större mångfald och fler kvinnor på ledande poster i näringslivet. Under en treårsperiod kommer arbetsgruppen, SNS och medverkande forskargrupper att verka för:

- att särskilda insatser görs i näringslivet för att främja kvinnors karriärer till ledande befattningar med målet att påtagligt öka andelen kvinnor i ledningsgrupper.

- att kvinnliga kandidater målmedvetet övervägs för styrelseposter med målet att öka kvinnorepresentationen avsevärt.
- att chefsutvecklingsprogram och rekryteringsprocesser utvecklas så att kvinnors behov särskilt lyfts fram.
- att de företag som ingår i arbets- och referensgruppen, inklusive SNS, föregår med goda exempel.
- att kunskaper, idéer och erfarenheter ställs samman, sprids och diskuteras, särskilt bland dem som har möjlighet att genomföra förändringar.
- att resultaten från detta arbete förs ut till företag och organisationer av alla storlekar i hela landet.

Finansieringsgrupp

ABB
Akademiska Hus
Alecta
AMF Pension
Andra AP-fonden
AstraZeneca
Axel Johnson AB
Bonnier AB
Cardo
Citibank International Plc
Ernst & Young
Fjärde AP-fonden
FöreningsSparbanken
ICA
Industri Kapital
Nynäs Petroleum
Pharmacia Sverige
Praktikertjänst

Ratos
Robur
Sapa
SBAB
SCA
Scania
Skandia
Skanska
SKF
Sveaskog
Svenska Spel
Sydkraft
Tredje AP-fonden
Vattenfall
Vin & Sprit
Öhrlings Pricewaterhouse
Coopers

Arbetsgrupp

Lars H. Thunell, SEB (ordf.)
Carl Bennet, Getinge,
Elanders, Boliden m. fl.
Lilian Fossum, Electrolux
Leif Johansson, Volvo
Per E. Larsson
Marianne Nivert
Anders Nyrén, Industrivärden
Caroline Sundewall
Marcus Wallenberg, Investor

Referensgrupp

Emanuela Pedrocco, Telia
(ordf.)
Oskar Bjursten, OM
Eva Fröberg, SEB
Fredrik Hillelson, Investor
Paula Lindgren, Volvo
Jonas Norlander, Electrolux

Studien "Kvinnliga chefer i näringslivet – så här ser det ut!", av Monica Renstig, är genomförd med stöd av av ovan nämnda företag och institutioner samt av ESF-rådet i Stockholms län inom ramen för mål 3.

REGISTER

A

Academediä 39
A-com 30, 39, 55
ACSC 39, 46
Active 39
Active Biotech 39, 48
Active Capital 39, 45
Addtech 39, 45
administrationschef 17, 56, 57
affärsområdeschef 12, 18, 25,
26, 27, 29, 35, 56
Affärsstrategi 39, 50
AGA 39
Alfa-Laval 39
Allgon 39, 54
Alma 39
Almedahl 39
Anderberg, Pia 31
Andersons 39
annonschef 56
Anoto 39, 53
Anticimex 39
Anza 39
Arands 39
arbetsledare 17
Arcona 39
Aritmos 39
Artimplant 32, 39, 48
Asea 39, 45
Assa Abloy 31, 39, 44
Astra 39
Astra Zeneca 39, 48
Atlas Copco 39, 45
Autoliv 39, 45
Avanza 39, 50
avdelningschef 56, 57
Avesta 39
Axfood 31, 39, 47
Axis 31, 39, 54
Axtrade 39

B

Bacho 39
bankdirektör 56, 57
bankkontorschef 56, 57
Befattningsnomenklatura tjänstemän (BNT)
10, 13
befraktnings- och skeppningschef 56
Beijer 39, 45
Beijer Alma 39, 45
Bennet, Carl 58

Bergman & Beving 39, 45
Bernsten, Anna 31
Besam 39
Betongbyggen 39
BGB 39
Biacore 39, 48
Bilia 39
Billerud 31, 39, 44
Bilspedition 39
Biogaia 39, 48
Bioinvent 31, 39, 48
Biophausia 30, 39, 48
Biora 31, 32, 39, 48
Bjursten, Oskar 58
BK Elektronik 39
Blombäck, Stina 31
BN 39, 46
BNL 39
Bolin, Annika 31
Bong Ljungdahl 39, 46
Bongs 39
Borås 39
BossMedia 39, 53
BPA 39
Brio 39, 47
Brodin Rampe, Anette 31
Broströms 39, 46
BTS Group 31, 39, 55
budgetchef 34, 56, 57
Bure 39, 50
butikschef 22
Bygg-Fast AB 39

C

Cabanco 39
Capinordic 30, 39, 50
Capiro 32, 39, 49
Caponä 39, 51
Cardo 39, 45
Carnegie 32, 39, 50
Cashguard 39, 47
Castellum 39, 51
Catena 39
Cederroth 39
Cell Network 31, 39, 52
Cherry 39, 55
Clas Ohlson AB 39, 47
Cloetta Fazer 31, 39, 47
Cominvest 39
Componenta 39
Conata 39

Concordia 39
Consilium 39, 47
Constructa 39
controller 34, 56, 57
Convexa 39
CTT Systems 40, 47
Custos 39
Cybercom 40, 52

D

Dacke 39
Dahl, Eva 32
datachef 18, 25, 26, 56
datasystemchef 56, 57
Daydream 40, 55
Diamyd 40, 48
Diffchamb 40, 48
Dimension 40, 52
direktör 32
distributions- och transportchef 56, 57
distriktschef 56, 57
divisionschef 12, 18, 25, 26, 27, 29, 35, 56
driftschef 17, 18, 25, 26, 56, 57
Drott 40, 51
Duni 39
Duroc 40, 47

E

E-gruppen 39
Ehrling, Marie 31
Eken 39
ekonomichef 10, 12, 16 f, 18, 25,
26, 27, 29, 56
Elanders AB 30, 40, 46, 58
Eldon 39
Electrolux 7, 39, 40, 47, 58
Elekta 40, 48
Emil Lundgren AB 39
Empire 40, 45
Enea Data 40, 52
Engström, Ingrid 31
Eniro 40
Enlight 40, 53
Epsilon 40, 46
Ericsson 14, 40, 54
Eriksson, Bodil 31
ESAB 40
ESF-rådet 8, 58
Essve 40
Euroc 40
Exab 40
Expanda 40, 47
exportchef 56

F

Fabege 40
Fagerhult 40, 47
fastighetsförvaltningschef 56, 57
Fast Partner 40, 51
FB Banken 40
Feelgood 40, 49
Fenix Outdoor 40, 47
Fermenta 40
FFNS 40
finanschef 18, 25, 26, 27, 29, 56
Finnveden 40, 45
Fjällräven 40
Folkebolagen 40
Fordonia 40
Forseke, Karin 32
Forsheda 40
forskningschef 18, 25, 26, 27, 56
Fortet 40
Fossum, Lilian 58
Framfab 40, 52
Frango 40, 53
Freetel 40, 54
Freij-Larsson, Christina 31
Frontec 40, 52
Fröberg, Eva 58
FSB 40, 49
Föreningssparbanken 31, 32
försäljningschef 16, 17, 18, 25, 26,
27, 29, 56
försäljningsdirektör 16

G

Gambro 32, 40, 49
Gardshol, Annemarie 32
Garphyttan 40
Gestrelus, Stina 32
Getinge 40, 48, 58
Geveko 40, 50
Glad, Cristina 31
Glocalnet 40, 54
Gnosjö-börsen 40
Gorthon Lines 40, 46
Gotlandsbolaget 40, 46
Granninge 40
Gullspångskraft 40
Gunnebo 40, 47
Gyllenberg, Bianca 32

H

Hagdahl, Ulrika 31
Haldex 40, 45
Hasselblad 40
Hasselfors 40
Havsfrun 40, 50

Heba 40, 51
Hessius, Kerstin 32
Hexagon 40, 45
Hilab 40
Hillelson, Fredrik 58
HIQ 40, 52
Hjorth, Liselotte 31
HL Display 40, 47
H&M 22, 32, 40, 47
H Nilsson 40
Hoist 40, 50
Holmen 40, 44
Holmqvist, Christina 32
Horne, Alexandra van 31
hotellchef 18, 25, 26, 56
HP Färg 40
HQ Fonder 30, 40, 50
Hufvudstaden 40, 51
Hult, Marianne 32
Hydro 40

I

IAR Systems 40, 53
IBS 41, 53
Icon Medialab 41, 52
IFS 41, 53
importchef 35, 56, 57
Incentive 40
Independent 40
Indevo 40
Industri Matematik 40
Industrivärden 40, 41, 50, 58
informationschef 10, 17, 18, 25, 26, 27, 29, 56
inköpschef 35, 56, 57
Intellecta 41, 46
Intentia 41, 53, 55
International Credit 40
internetansvarig 56, 57
Intrum Justitia 41, 55
Investor 40, 41, 50, 58
Invik 41, 50
Itab 41, 46
IT-chef 18, 25, 26, 56

J

J&W 40
Jansson, Donna 31
JC 41, 47
JM 40, 41, 44
Johansson, Leif 58
Johansson, Viveca 31
Johansson-Hedberg, Birgitta 31
Johnson Pump AB 41, 47
Josefsson, Märta 32
JP Bank 40
JP Nordiska 41, 50

K

Kabe 40, 41, 47
Karlsхамns 41, 44
KaroBio 41, 48
Karolin 40
Kinnevik 40, 41, 50
KMT 41, 45
Know IT 31, 52, 41
Kone 40
konstruktionschef 18, 25, 26, 56
kontorschef 35, 56, 57
kontrollchef 56, 57
Korsnäs 40
Kragsterman, Cecilia 32
Kramo 40
Kretz, Anna Lena 32
Kullenbergs 40
Kumlien, Annette 31
kundservicechef 56, 57
kundtjänstansvarig 34
Kungliga Biblioteket 28
Kungsleden 41 51
kvalitetschef 56, 57
Källqvist, Pia 32

L

laboratorieföringschef 56, 57
Lagercrantz 41, 45
lager- förråds- och reservdelschef 56, 57
Larsson, Per E. 58
Latour 40, 41, 50
Ledstiernan 41, 50
Leksells 40
LGP Telecom 41, 54
Liljengren, Elisabeth 32
Lindex 22, 30, 32, 41, 47
Lindgren, Paula 58
Ljungberggruppen 41, 51
Lodet 41
logistik- MA- och materialhanteringschef
56, 57
Lundahl, Gunilla 32
Lundbergs 41, 50
Lundmark, Gunilla 32
Lurker, Nancy 31
Luxonen 32, 41, 50

M

Magnusson, Åsa 31
Malmbergs 41, 45
Malmros 41
Mandamus 41, 51
Marabou 41
marknadschef 10, 17, 18, 25, 26,
27, 29, 56

Martinsson 41
Maxim 41, 48
Meda 41, 48
Medicover 41, 50
Medivir 41, 48
Mekonomen 41, 47
mellanchef 34, 35, 56, 57
Mercurius 41
Metallhyttans AB 41
Micromediabanken 10 f, 14–17,
19, 20, 25, 34, 56
Micronic 41, 53
miljöchef 35, 56
Modo 41
Modul1 41, 52
Mogul 41, 52
MSC 41, 52
MTG 41, 55
MTV 30, 41, 55
MultiQ 41, 53
Munksjö 41
Munters 41, 47
Mäkinen Salmi, Anna 32

N

NAN Resources 41, 44
NCC 41, 44
NcD 41
NEA 41, 44
Nefab 41, 47
Neonet 42, 50
Net Insight 42, 54
Netwise 42
Nexus 42, 53
Nibe 42, 47
Nilörngruppen 42, 47
Nisses 41
Nivert, Marianne 31, 58
Nobel 41
Nobia 42, 47, 53
Nocom 42, 53
Nolato 41, 42, 54
Nordbanken 41
Nordea 42, 49
Nordiska Kompaniet 41
Nordnet 42, 50
Nordstjernan 41
Norlander, Jonas 58
Norrbjerg, Christina 31
Novestra 42, 50
Novotek 42, 52
Nyrén, Anders 58
Nyrén, Ann-Sofi 32
Nyström, Susanne 31
nätverksansvarig 56, 57

O

Observer 42, 55
OEM Automatic 41, 42, 45
OM 7, 32, 42, 50, 58
Opcon 42, 47
Optimail 42, 55
Orc 31, 42, 53
Orrefors 41
Ortivirus 32, 42, 48
Osterman Invest 41
Oxigene 42, 48

P

Pandox 42, 51
Partnertech 42, 54
Patent- och registreringsverket, PRV 15
PEAB 42, 44
Pedrocco, Emanuela 58
Perbio 42, 48
Pergo 30, 31, 42, 44
personalchef 16, 17, 18, 25, 26, 27, 29, 56, 57
Persson-Björkman, Marie 31
Perstorp 41
Pharmacia 31, 41, 42, 48
Pharos 41
Piren 41
PK-Banken 41
platschef 18, 22, 25, 26, 34, 56, 57
Platzer 41
Poolia 31, 32, 42, 55
Precise Biometrics 42, 53
Prevas 42, 52
Pricer 42, 53
Proact 42, 52
Procordia 41
produktionschef 18, 25, 26, 56
produktchef 57
Proffice 32, 42, 55
Profilgruppen 42, 45
Pronator 41
Prosparitas 30, 41
Protect Data 30, 42, 53
Providentia 41
Pyrosequencing 31, 42, 48

Q

Q-med 30, 32, 42

R

Ratos 41
Readsoft 42, 53
Realia Fastigheter AB 41
redovisningschef 34, 56, 57
regionchef 18, 25, 26, 27, 29, 56
Regnbågen 41

reklambyråchef 18, 25, 26, 56
reklamchef 35, 56, 57
Resco 42, 52
resebyråchef 56, 57
Retail&Brands 42
Riddarhyttan 42, 44
RKS 42, 52
RnB 42, 47
Roeder, Annick 31
Rottneros 41, 42, 44
Roundoffice 41
Rörvik Timber 42, 44

S

Saab 42, 45
Saab-Scania 41
SalusAnsvar 42, 50
Sandblom&Stohne 41
Sandvik 41, 42, 45
Sapa 42, 45
Sardus 43, 47
SAS 31, 43, 46
SCA 41, 44
Scandiaconsult 43, 46
Scandiafelt AB 41
Scania 43, 45
ScanMining 43, 44
Scapa 41
Schlumberger Sema Infodata 10, 14
Scribona 43, 53
Sea-link 41
SEB 7, 31, 43, 49, 58
SE Bank 41
Seco 43, 45
Sectra 43, 53
Securitas 43, 55
sekreterare 12, 29
sektionschef 56, 57
Semcon 43, 52
Senea 31, 43, 47
servicechef 34, 56, 57
SIAB 41
Sigma 43, 52
Sign On 32, 43, 53
Simonsson, Gunnel 32
Sintercast 43
Skandia 32, 43, 49
Skanditek 43, 50
Skanska 41, 43, 44
Skaraborgsbanken 41
SKF 41, 43, 45
Skistar 43, 55
Skoogs 41
Skrinet 41
Skåne Gripem 42

Skånska banken 42
SMZ 42
Softronic 43, 52
Sonesson 43, 48
Sonesson, Bodil 31
Song Networks 43, 54
speditionschef 56, 57
Spendrups 42
SSAB 43, 44
SSYK (Yrkesnomenklaturen) 11, 16, 20, 29
Statistiska Centralbyrån, SCB 10 f, 13-17,
19, 20, 36
Stena 42
Stockholmsbörsen 28
Stora Enso 42, 43, 44
Strålfors 42, 43, 46
Studsvik 43, 46
Sundewall, Caroline 58
Sweco 43, 46
Svedbergs 42, 43, 47
Swedish Match 43, 47
Swegon 42
Svenska Handelsbanken 42, 49
Swepart 42
Switchcore 43, 54
Svolder 43, 50
Syngenta 43, 44
Säk1 43, 50
säkerhetsansvarig 34, 56, 57

T

Tallström, Elisabeth 32
Taurus 43, 44
teknisk chef 18, 25, 26, 27, 56
Tele2 43, 54
Teleca 43, 52
telekommunikationsansvarig 56, 57
Telelogic 43, 53
Televerket 14
Telia 7, 14, 31, 43, 54, 58
Teligent 43, 54
Tenstam-Lundvall, Anna 32
Thalamus 43, 54
Thomé-Hörle 42
Thunell Lars H. 7, 58
Ticket 30, 43, 55
Tieto Enator 43, 52
Tivox 42, 43, 45
toppchef 34, 35, 56
Tornet 30, 43, 51
Traction 43, 50
Transcom 31, 43, 55
transportchef 35, 56
Trelleborg 42, 43, 45
Trio 43, 53

Tripep 43, 48
Turnlt 30, 43, 52
TV4 43

U

utbildningschef 35, 56, 57
utvecklingschef 56, 57

V

Wadenfalk, Maritha 32
vagnparksansvarig 56, 57
Wallenberg, Marcus 58
Wallenstam 43, 51
van den Bosch, Margareta 32
VBG 42, 43, 45
vd 17, 25, 26, 27, 35
vd-assistent 12, 29
Welbond 42
Wermia 42
Wermlandsbanken 42
Viak 42
vice vd 12, 18, 25, 26, 27, 56
Wickman, Marie 32

Wihlborgs 43, 51
Wijkström, Annika 32
Viking Telecom 43, 54
Vitrolife 43, 48
WM-data 31, 43, 52
Volvo 7, 42, 58
Women's Business Research Institute 7
Women's Business School 7
VostokNafta 43, 44

X

Xpon 43

Z

Zetterbergs 42

Å

Ångpanneföreningen 42, 43, 46

Ö

Öresund 42, 43
Östgöta Enskilda Bank 42

TABELLREGISTER

- Affärsområdeschef s. 32
Andel kvinnliga mellanchefer s. 35
Andel kvinnliga toppchefer 1990 och 2002 s. 19
Andel kvinnor i företagsledning fördelat på bransch s. 33
Andelen kvinnliga chefer i förhållande till andelen sysselsatta kvinnor s. 23
Antal och andel kvinnliga toppchefer, mellanchefer och lägre chefer i alla privata företag och alla branscher s. 34
Bank och finans – andel kvinnliga toppchefer s. 22
Bioteknik s. 48
Byggindustri – andel kvinnliga toppchefer s. 21
Börsnoterade företag som ingår i studien s. 39
Detaljhandel – andel kvinnliga toppchefer s. 22
Direktör, landschef och divisionschef s. 32
Fastighets- och uppdragsverksamhet – andel kvinnliga toppchefer s. 23
Fastighetsförvaltning s. 51
Finans- och förvaltningsföretag s. 49
Finansiella tjänsteföretag s. 50
Flest kvinnor i företagsledningen, 2002 s. 30
Försäkringsbolag – andel kvinnliga toppchefer s. 22
Grossister s. 45
Härdföretag s. 53
Hälsovård s. 48
Industriföretag s. 44
Investmentföretag s. 50
IT- och mediaföretag s. 52
Konglomerat s. 45
Konsumentvaruföretag s. 47
Kvinnliga toppchefer och mellanchefer i konsultbranschen s. 35
Kvinnliga toppchefer sorterade efter alla storlekar på företaget 2002 s. 25
Kvinnliga toppchefer sorterade på börsbolag 2002 s. 26
Kvinnor i börsbolagens företagsledningar s. 29
Kvinnors representation på maktpositioner 2002 s. 27
Media s. 55
Medicinsk teknik s. 48
Parthandel – andel kvinnliga toppchefer s. 21
Programvaruföretag s. 53
Råvaruföretag s. 44
Teknikkonsulter s. 46
Telekomföretag s. 54
Teleoperatörer s. 54
Tele-underleverantörer s. 54
Tillverkningsindustri – andel kvinnliga toppchefer s. 21
Transportföretag s. 46
Tryckerier s. 46
Vd och koncernchef s. 31
Verkstad s. 45
Vice vd s. 31
Vårdföretag s. 49
Övriga tillverkningsföretag s. 47
Övriga tjänster s. 55